

Upplands Väsby kommun

Granskning av delårsrapport 2019

Building a better
working world

Innehåll

1. Sammanfattning	2
2. Granskning av delårsrapport.....	3
2.1. Bakgrund.....	3
3. Bedömning av resultatet i delårsrapporten i förhållande till av fullmäktige beslutade mål	3
4. Granskning av delårsbokslutet	5
4.1. Inledning	5
4.2. Anvisningar	5
4.3. Allmänt om kvaliteten på bokslutet	5
4.4. Kort om resultatet.....	6
4.5. Kort om anläggningstillgångar	8
4.6. Kort om periodiseringar av kostnader och projekt.....	8

1. Sammanfattning

Vi har översiktligt granskat Upplands Väsby kommuns delårsrapport per 31 augusti 2019. De väsentligaste slutsatserna i granskningen sammanfattas enligt följande:

- Revisorernas uppgift kopplat till delårsrapporten är att bedöma om resultatet i delårsrapporten är förenligt med de mål fullmäktige beslutat om. Bedömningen avser sex fullmäktigemål, inom fyra perspektiv, utifrån vilka god ekonomisk hushållning för kommunen som helhet, ska bedömas. I delårsrapporten redovisas utfall/prognos avseende måluppfyllelsen av fullmäktiges sex övergripande mål. Prognosen för 2019 visar att två mål kommer vara uppfyllda och fyra mål delvis uppfyllda. Sammantaget bedömer kommunstyrelsen att god ekonomisk hushållning föreligger. Utifrån den redovisning som görs i delårsrapporten delar vi den bedömningen.
- Fullmäktige har utifrån god ekonomisk hushållning fastställt mål för verksamheten. Nämnderna följer upp dessa mål i sina delårsrapporter på ett systematiskt och tydligt sätt och redovisar måluppfyllelse och status på utförda uppdrag i enlighet med anvisningar i fullmäktiges budget. Bedömningen är att nämnderna i huvudsak bedriver ett systematiskt arbete för att uppnå målen. Utbildningsnämnden redovisar och prognostiserar dock väsentliga underskott i förhållande till av fullmäktige beslutad budget. Åtgärdsplan är beslutad under året men är inte tillräcklig för att klara den beslutade budgeten.
- Resultatet per 31 augusti uppgår till 67,2 mkr. Det positiva resultatet beror främst på att finansieringsverksamheten gör ett positivt resultat om 57 mkr, vilket till stor del beror på lägre kostnader för Samhällsbyggnadsprojektet. Dessa kostnader förväntas öka mot slutet av året.
- Kommunen prognostiserar ett överskott för året om 47,8 mkr, jämfört med budgeterat överskott om 46 mkr. Den underliggande verksamheten i nämnderna prognostiseras landa 36 mkr under budget. Avvikelsen är främst hänförlig till utbildningsnämnden. Högre skatteintäkter inklusive utjämning och bidrag prognostiseras till 25,3 mkr över budget och prognosen för exploateringsintäkter är 13,1 mkr över budget. Det prognostiserade helårsresultatet indikerar att kommunen kommer att klara balanskravet 2019. Den underliggande verksamhetens underskott oroar och de långsiktiga finansiella överskotten som beslutats av fullmäktige klaras inte enligt prognosen.

2. Granskning av delårsrapport

2.1. Bakgrund

Enligt kommunallagens 12 kap 2 § ställs krav på revisorerna att bedöma om resultatet i delårsrapporten är förenligt med de mål fullmäktige beslutat. Revisorernas skriftliga bedömning skall biläggas delårsrapporten.

På uppdrag av revisorerna i Upplands Väsby kommun har EY genomfört en översiktlig granskning av delårsrapporten per 31 augusti 2019 som Upplands Väsby Kommun är skyldiga att upprätta enligt Kommunallagen och Lag om kommunal redovisning.

Förutom granskning av delårsrapporten har en genomgång skett av protokoll och tjänsteskrivelser inklusive bilagor från Kommunstyrelsens arbetsutskott. Vidare har ett antal intervjuer genomförts med berörd personal som upprättat delårsbokslutet. Intervjuerna har utförts i syfte att erhålla rimliga förklaringar till resultatutfall, avvikelser mot budget och årsprognoser.

Granskningen har också inriktats på uppföljning av att regler i Lag om kommunal redovisning och kommunallagen, samt rekommendationer från rådet för kommunal redovisning, har följts.

3. Bedömning av resultatet i delårsrapporten i förhållande till av fullmäktige beslutade mål

Kommunallagen fokuserar på god ekonomisk hushållning (proposition 2003/04:105) och på behovet av att få en ökad långsiktighet i den ekonomiska och verksamhetsmässiga planeringen. Kommunallagen ställer krav på att budget skall vara i balans och att budget och flerårsplan skall innehålla finansiella mål samt mål och riktlinjer för verksamheten. Målen skall följas upp kontinuerligt och det är kommunstyrelsens ansvar att i delårsrapporten och årsredovisningen utvärdera måluppfyllelsen.

Enligt bestämmelserna i kommunallagen skall revisorerna bedöma om resultatet i delårsrapporten är förenligt med de mål som fullmäktige beslutat om. Ett viktigt underlag för revisorerna är kommunstyrelsens analys i delårsrapporten. Revisorernas bedömning baseras på en genomgång av styrelsens redovisning och analys i delårsrapporten samt en mer översiktlig granskning av underlag.

I flerårsplanen 2019-2022 fastställdes sex fullmäktigemål, inom fyra perspektiv, utifrån vilka god ekonomisk hushållning för kommunen som helhet, ska bedömas. I delårsrapporten görs en sammanfattande bedömning av de sex målen utifrån hittills rapporterat resultat. Två mål bedöms uppfyllas vid årets slut och fyra mål bedöms bli delvis uppfyllda.

Kommunfullmäktiges mål	2019
Kommunen har ett högt resultatmål	
Upplands Väsby barn och elever når sin fulla potential och alla går ut skolan med fullständiga betyg	
Kommunen erbjuder vård, omsorg och stöd som utgår från medborgarens behov och önskemål	

Kommunfullmäktiges mål	2019
Upplands Väsby har ett gott näringslivsklimat och en inkluderande arbetsmarknad som gynnar lokal tillväxt	
Upplands Väsby är en trygg, tillgänglig och hållbar kommun	
Kommunen är en attraktiv arbetsgivare	

I delårsrapporten finns inga "röda bedömningar" av måluppfyllelse men ett antal avvikelser (gul bedömning) från målen lyfts fram, bl a:

- Utbildningsnämnden redovisar väsentliga avvikelser i förhållande till budget. Prognosen för helåret är -45,9 mkr. Ett bekymmer som omnämns på flera skolor är att klasserna är förhållandevis små, i synnerhet för de i höst nystartade förskoleklasserna. En åtgärdsplan för ekonomi i balans har beslutats under våren av utbildningsnämnden men denna är inte tillräcklig för att nämnden ska klara sig inom av fullmäktige beslutade budgetramar.
- Flera kontor upplever svårigheter med att hitta rätt kompetenser och anger kompetensförsörjning som en av de viktigaste frågorna att adressera.
- Prognosen för investeringar är betydligt lägre än av fullmäktige beslutad budget inom flera områden, bl a gator, vägar, gång-cykelvägar inom och utanför exploateringsområden, miljöinvestering och naturskydd i kommunens skogsmark, mm.

En sammanfattande slutsats är att fullmäktige utifrån god ekonomisk hushållning fastställt mål för verksamheten och att nämnderna i huvudsak bedriver ett systematiskt arbete för att uppnå målen. Avvikelserna mot budget för utbildningsnämnden är dock väsentliga.

4. Granskning av delårsbokslutet

4.1. Inledning

Granskningen av delårsbokslutet har skett enligt god sed. Granskningen har varit av karaktären "översiktlig granskning" och har bland annat omfattat:

- Analytisk granskning av utfall mot budget och föregående år för kommunen som helhet och per nämnd för resultatet samt för kommunen vad gäller balansräkningen.
- Kontroll av avstämningar för samtliga väsentliga konton.
- Substansgranskning av avtal och underlag för väsentliga transaktioner.
- Genomläsning av samtliga nämnders delårsbokslut med bilagor.
- Diskussion med ekonomer vad gäller redovisningsprinciper och väsentliga bedömningar.
- Diskussion med kommunledningen vad gäller väsentliga bedömningsposter.
- Genomläsning av protokoll.

4.2. Anvisningar

Anvisningarna i delårsbokslutet bedöms vara tydliga och efterlevs av förvaltningarna. En tydlig stringens finns kopplad till bland annat uppföljning av mål och uppdrag, samt beskrivning av effektiviseringar och åtgärder.

4.3. Allmänt om kvaliteten på bokslutet

Bokslutet är överlag väl dokumenterat, vi har dock noterat att det likt tidigare finns möjligheter att förtydliga dokumentationen kring bidragsskulder inom kommunens IFO-verksamhet.

Den nya kommunala redovisningslagen (LKBR) har trätt i kraft 1 januari 2019. Kommunens analys är att lagens krav och Rådet för kommunal redovisnings (RKR) nya rekommendationer inte leder till några väsentliga förändringar vad gäller omräkning av jämförelsetal eller ingångsbalans. Som framgår av delårsrapporten har RKR:s styrelse i juni 2019 fattat beslut att gatukostnadsersättningar tillsvidare både får redovisas enligt ny lag och nya rekommendationer (intäktsföras direkt) och det sätt som gällde till och med 31 december 2018, det vill säga intäktsföras successivt i den takt som gator/vägar skrivs av. Ett beslut från RKR:s styrelse väntas under hösten 2019 och kan komma att få väsentliga effekter på resultat och ställning.

Inför bokslutet skulle vi fortsatt önska bättre dokumentation på redovisade bidragsskulder, exempelvis erhållna flyktingbidrag. Utförliga bokslutsunderlag bör bestå av en sammanställning med bifogade underlag såsom bidragsansökan, beslut om utbetalning, sammanställning över de kostnader som redovisats mot projektet, bedömningar av utfall mot beviljade medel och om större avvikelser finns åtgärdsplaner för att utnyttja beviljade medel. Det bör också framgå av dokumentationen om det kan föreligga eventuell återbetalningsskyldighet om medlen inte utnyttjas inom en viss tid.

Beskrivningarna av det ekonomiska läget bedöms vara tillfredsställande i beslutsunderlaget/tjänsteskrivelsen till delårsbokslutet.

Rekommendationer:

- Underlag för vissa bidrag bör utvecklas och tydliggöras. Bland annat gäller detta erhållna flyktingbidrag och stimulansbidrag.

4.4. Kort om resultatet

Det ekonomiska resultatet per 31 augusti uppgår till 67,2 mkr (54,6 mkr). Årsprognosen pekar på ett positivt resultat om 47,8 mkr (51,6 mkr) jämfört mot budgeterat resultat om 46 mkr. Avvikelsen mellan prognos och budget uppgår till 1,7 mkr där både prognosen för verksamhetens intäkter och kostnader avviker mot budget om ca 224 mkr vardera där nettoeffekten av avvikelserna tar ut varandra. I övrigt avviker prognosen för avskrivningar och nedskrivningar om -24,5 mkr mot budget samtidigt som prognosen tyder på att bidrag och avgifter i utjämningsystemen och generella bidrag kommer ligga 16,7 mkr högre än budget.

Verksamhetens intäkter har jämfört med föregående år ökat med 42 mkr vilket framförallt förklaras av de exploateringsintäkter (14 mkr) som kommunen har erhållit från försäljningar av fastigheter. I övrigt har även intäkterna från taxor och avgifter samt hyror och arrenden ökat mot föregående år med 7 mkr respektive 8 mkr. Verksamhetens kostnader har ökat om 92 mkr vilket framförallt förklaras av ökade personkostnader och köp av huvudverksamhet som har ökat med 29 mkr respektive 46 mkr.

Kommunens skatteintäkter har jämfört med föregående år ökat med 54 mkr och de generella statsbidragen har ökat med 31 mkr. Prognostiserade skatteintäkter inklusive utjämnings- och stadsbidrag överstiger budget om 25,3 mkr. Kommunens finansiella resultat uppgår till -0,5 mkr vilket är minskning om 6,5 mkr mot föregående år.

I stora drag utgörs avvikelserna mot budget av ett större underskott i utbildningsnämnden som tas ut av ett högre skattenetto.

Nämndernas resultat och prognos:

Nämndernas resultat och prognos						
Nämnd mkr	Resultat aug 2019	Resultat aug 2018	Prognos 2019	Budget 2019	Bokslut 2018	Prognos avvikelse
Kommunstyrelse	11,1	8,2	11,7	1,8	-8,3	9,9
<i>varav KS särskilda medel</i>	6,0	4,0	8,2	0,0	-5,2	8,2
Revisionen	0,2	0,3	0,0	0,0	0,3	0,0
Räddningstjänsten	-0,2	-0,2	0,0	0,0	-0,3	0,0
Överförmyndarnämnd	0,1	-0,1	0,0	0,0	-0,4	0,0
Omsrogsnämnden	5,0	26,3	5,2	0,0	44,5	5,2
<i>varav egen regi</i>	-9,0	-2,1	-6,3	0,0	0,0	-6,3
Socialnämnden	-8,9	1,3	-9,8	0,0	18,8	-9,8
Familjerättsnämnd	-0,2	0,1	-0,2	0,0	0,0	-0,2
Kultur- och fritidsnämnd	2,4	3,1	1,0	0,0	0,3	1,0
<i>varav egen regi</i>	0,5	-0,2	0,0	0,0	0,0	0,0
Utbildningsnämnd	-16,0	0,9	-45,9	0,0	-22,2	-45,9
<i>varav egen regi</i>	-0,3	1,4	-6,0	0,0	-0,7	-6,0
Teknik- och fastighetsutskott	12,2	20,2	1,7	1,7	1,9	0,0
<i>varav affärsdrivande vht</i>	-2,8	2,6	-4,0	-2,3	0,0	-1,7
Bygg och miljönämnden	4,5	4,7	1,5	0,0	5,9	1,5
Summa nämnder	10,2	64,8	-34,8	1,2	40,5	-36,0
Finansiering	57,0	-10,2	82,6	44,8	-19,9	37,7
Summa	67,2	54,6	47,8	46,0	20,6	1,7

Nedan görs en kort analys av nämnder med prognostiserade avvikelser överstigande +/- 6 mkr jämfört mot budget per helår.

Kommunstyrelsen redovisar ett utfall för perioden uppgående till 11,1 mkr (8,2 mkr). Prognosen för helår visar på ett resultat om 9,9 mkr. Den positiva prognosen beror främst på att planerade IT-projekt inom kommunen försenats.

Socialnämnden redovisar ett utfall för perioden som uppgår till -8,9 mkr (1,3 mkr). Prognosen för helår uppgår till -9,8 mkr att jämföra med ett budgeterat nollresultat. Det negativa prognostiserade resultatet jämfört mot budget förklaras till största del av höga kostnader för köp av beroendevård och skyddade boenden kommer belasta hela året liksom kostnader för inhyrd personal.

Utbildningsnämndens resultat för perioden uppgår till -16 mkr (0,9 mkr). Prognosen för helår visar på ett resultat uppgående till -45,9 mkr att jämföra med ett budgeterat nollresultat. Det negativa prognostiserade resultatet, jämfört mot budget, hänförs till flera delposter, bland annat högre volymer inom grundskola, förskola, fritidshem, grundsärskola och vuxenutbildning (-11,2 mkr), kostnader för skolskjuts (-9,4 mkr), högre genomsnittskostnader inom gymnasium, grundsärskola, grundskola och förskola (-28,5 mkr), underskott inom kommunal regi (-6 mkr) och kompensation för fristående enheter (-6 mkr). Motverkande effekt finns inom genomsnittskostnader inom främst vuxenutbildningen som prognostiseras till + 4,7 mkr.

4.5. Kort om anläggningstillgångar

Vi har gjort en översiktlig analys av bokförda värden på anläggningstillgångarna. Kommunens pågående projekt uppgår till 522 mkr. Under 2019 har investeringar om 154,4 mkr skett i de pågående projekten. Fram till och med augusti har kommunen slutredovisat 345 mkr av redovisade pågående projekt. Största delen av de färdigställda projekten under 2019 avser underhåll, tillgänglighetsanpassningar samt nybyggnation av gator och vägar.

Helårsbudgeten uppgår till 670 mkr (958 mkr). Prognosen för helåret avseende investeringsutfallet uppgår till 458 mkr. Avvikelsen mot prognosen förklaras av att kommunen inte har den kapacitet som krävs för att utföra budgeterade investeringar.

4.6. Kort om periodiseringar av kostnader och projekt

I likhet med tidigare år saknar vi tydliga underlag för att bedöma rimligheten i gjorda beräkningar och uppskattningar av ej ankomna fakturor för verksamhet såsom hemtjänst, korttidsvistelse, etc. Tydliga underlag kan exempelvis vara senast inkomna fakturor, föregående års faktura för samma period, etc. Detta för att i bokslutet kunna bedöma rimligheten i skulden. Dokumentationen har förbättrats men vi ser att det finns potential för ytterligare förbättring gällande reserveringar.

Vid delårsbokslutet uppgår erhållna bidrag inom IFO, kopplat till flyktingsituationen, till 56 mkr. Dessa intäkter erhålls när en nyanländ ankommer till kommunen och bokförs då som skuld. I takt med att kostnader uppkommer så intäktsförs bidragen. Intäkterna erhålls månadsvis de första två åren efter att en individ anlät medan kostnader inte är knutna till en viss period. Kostnaderna är inte heller kopplade till specifika individer och någon återbetalningsskyldighet föreligger inte. Då intäkterna under en längre period överstigit kostnaderna rekommenderar vi kommunen att se över huruvida skulden periodiseras på ett rättvisande sätt.

Stockholm den 26 september 2019

Mikael Sjölander
Auktoriserad revisor
Certifierad kommunal revisor

Sara Edholm
Auktoriserad revisor